

Bruxelles, den 1.10.2024
COM(2024) 425 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
**om den endelige evaluering af programmet for virksomheders konkurrenceevne og små
og mellemstore virksomheder (Cosme) 2014-2020**

{SWD(2024) 226 final}

1 INDLEDNING

Formålet med rapporten er at fremlægge resultaterne af den endelige evaluering af Cosme-programmet. I henhold til Cosme-forordningens artikel 15, stk. 4,¹ skal Kommissionen udarbejde en endelig evalueringsrapport om virkningen på lang sigt og bæredygtigheden af foranstaltningernes effekt.

Programmet for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder (Cosme) under den flerårige finansielle ramme (FFR) 2014-2020, der blev oprettet ved Cosme-forordningen, fokuserede på at imødegå udfordringer og hindringer for SMV'ers konkurrenceevne, vækst og iværksætteri. Det havde også til formål at bidrage til opfyldelsen af målene for **skabelse af flere (og bedre) job og udbedring af investeringsmanglerne** i EU.

Cosme-programmet skulle afhjælpe en række markedssvigt og problemer, der påvirkede SMV'ernes overlevelse og tilbagevenden til vækst i årene efter finanskrisen i 2008, som beskrevet i konsekvensanalysen. Disse problemer omfattede høje låneomkostninger og svær adgang til finansiering (delvis på grund af informationsasymmetri, der fører til private finansielle institutioners modvilje mod at yde lån til eller investere i SMV'er), udfordringer med at få adgang til kunder og internationale markeder og svagheder i iværksætterkulturen.

Resultaterne af iværksætter- og innovationsprogrammet, der løb over årene 2007-2013, havde en positiv effekt på Cosme-programmet. Cosme blev sat i en bredere sammenhæng med EU's politiske støtte til SMV'er, navnlig **Europa 2020-strategien** og "**Small Business Act for Europa**".² Flagskibsinitiativet "**En industripolitik for en globaliseret verden**" inden for rammerne af Europa 2020 understregede betydningen af at fremme etableringen af SMV'er og deres vækst. Cosme-programmet var et af de 11 tiltag, der blev foreslået for at gennemføre dette flagskibsinitiativ. Andre vigtige initiativer, der løb i samme periode som Cosme, omfattede Horisont 2020-programmet, der støttede innovation, og programmet for et digitalt Europa, der bl.a. havde fokus på at hjælpe SMV'er med at høste fordelene ved digitale teknologier.

Cosmes vigtigste mål var at styrke SMV'ernes konkurrenceevne. I overensstemmelse med konsekvensanalysen var de fire specifikke mål for Cosme:

- **forbedret adgang til finansiering** for SMV'er i form af egenkapital og lånefinansiering (mål 1)
- støtte til SMV'ers **adgang til markedet** og **internationalisering** (mål 2)
- oprettelse af et **gunstigt miljø for virksomheder** og **understøttelse af deres konkurrenceevne** (mål 3)
- **fremme af iværksætteri** (mål 4).

Overordnet set havde programmet positive virkninger for de endelige SMV-støttemodtagere på tværs af alle mål.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1287/2013 af 11. december 2013 om et program for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder (Cosme) (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1639/2006/EF, EØS-relevant tekst.

² "Small Business Act" for Europa, der blev vedtaget i 2008 og ajourført i 2011, udgjorde en omfattende ramme for EU's SMV-politik og lagde vægt på adgang til finansiering, markeder og iværksætteri.

2 BAGGRUND OG STATUS

De endelige støttemodtagere under Cosme-programmet var SMV'er. Mange tiltag under programmet blev gennemført gennem erhvervsstøtteorganisationer og andre formidlere, der ydede rådgivnings- og støttetjenester og finansiering for at hjælpe SMV'er med at styrke deres konkurrenceevne og bæredygtighed.

Visse tiltag er stadig i gang med at blive gennemført. De finansielle Cosme-instrumenter blev udformet til at løbe over en længere periode.³

Evalueringen omfattede alle programmets specifikke mål. Resultaterne blev understøttet af en ekstern undersøgelse⁴ i overensstemmelse med retningslinjerne for bedre regulering. **Metoden brugt til denne evaluering** omfattede analyse af overvågningsdata og statistikker fra Kommissionen, Det Europæiske Agentur for Små og Mellemstore Virksomheder (EISMEA) og Den Europæiske Investeringsfond (EIF), analyse af relaterede evalueringsundersøgelser, makroøkonomisk kontekstanalyse, kontrafaktisk analyse, dataindsamling gennem en målrettet høring (undersøgelser og 73 interviews med centrale interessenter med fokus på de vigtigste evalueringsspørgsmål og relaterede undersøgelsespørgsmål) og triangulering af resultater fra disse forskellige kilder.

Der opstod flere **udfordringer i forbindelse med gennemførelsen af denne evaluering**, navnlig den brede vifte af interventioner (kompleksitet, afbødet ved kortlægning og prioritering af tiltag), de forskellige detaljeringsniveauer i de tilgængelige overvågningsdata, den træge indledende reaktion på målrettede høringer og interessenternes træthed (afhjulpet ved yderligere fremme af undersøgelserne, forlængelser af undersøgelsesfrister og yderligere interviews).

For så vidt angår høringerne **grundighed** konkluderes det i evalueringsundersøgelsen, at høringerne generelt gav den nødvendige dokumentation, når de afbødende tiltag var blevet truffet. Der blev også konstateret udfordringer med hensyn til at opbygge en tilstrækkelig stor og robust kontrolgruppe til kontrafaktisk analyse af lånegarantifaciliteten på grund af det store antal SMV'er, der modtog støtte fra denne facilitet (865 387 særskilte SMV'er).

Cosme blev gennemført gennem årlige arbejdsprogrammer udarbejdet i overensstemmelse med Kommissionens politiske prioriteter med udgangspunkt i SMV'ernes behov og støttemangler og i samarbejde med de relevante politiske enheder i GD GROW. Programudvalget, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, godkendte arbejdsprogrammerne.

Nedenstående tabel viser tiltagene under hvert specifikt mål. Med henblik på evalueringen blev tiltagene også grupperet efter en række tematiske områder.

Tabel 1 Liste over Cosme-tiltag

Tematiske områder	Navn på tiltaget, og hvordan det har bidraget til det specifikke mål
Mål 1 Forbedret adgang til finansiering for SMV'er i form af egenkapital og lånefinansiering	
Adgang til finansiering	<ul style="list-style-type: none"> • Egenkapitalfaciliteten til vækst: Faciliteten tilfører egenkapital gennem investeringer i venturekapitalfonde til støtte for SMV'ers udvikling på vækst- og ekspansionsstadiet.

³ F.eks. skal de sidste aktiviteter under egenkapitalfaciliteten til vækst afsluttes senest den 31. december 2034.

⁴ Undersøgelse med henblik på den endelige evaluering af Cosme (CSES) 2024.

Tematiske områder	Navn på tiltaget, og hvordan det har bidraget til det specifikke mål
	<ul style="list-style-type: none"> • Lånegarantifaciliteten: herunder SMV-initiativet: Faciliteten giver adgang til garantier og modgarantier til finansielle formidlere, som igen støtter lånefinansiering (f.eks. lån, garantier, leasingaftaler) for SMV'er.
Mål 2 Forbedring af SMV'ers adgang til markeder	
Virksomhedsstøttenetværk og -tjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Enterprise Europe Network (EEN): EEN har til formål at forbedre SMV'ers markedsadgang ved at tilvejebringe integrerede tjenester såsom rådgivning og information om EU-finansiering, det indre marked og internationalisering uden for EU-markedet, herunder internationale partnerskabstjenester. • Centret for Industrielt Samarbejde mellem EU og Japan • SMV-helpdeske for international intellektuel ejendomsret • Your Europe – Erhvervsportal • Fælles digital portal
Offentlige indkøb	<ul style="list-style-type: none"> • Støtte til europæiske SMV'ers deltagelse i offentlige indkøb uden for EU • Medfinansiering af innovationskonsortiers offentlige indkøb • Skabelse af forbindelser til at lette offentlige indkøb af innovation • Uddannelse i SMV-venlige politikker hos centrale indkøbsorganer
Mål 3 Forbedring af rammebetingelserne og konkurrenceevnen	
Internationalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Clusters Go International: Dette støttede klynge- og erhvervsnetværkssamarbejdet på tværs af grænser og sektorgrænser og oprettelsen af europæiske strategiske klyngepartnerskaber med henblik på at lede internationalt klyngepartnerskab på områder af strategisk interesse i retning af tredjelande uden for Europa. • Clusters Go International inden for forsvars- og sikkerhedssektoren: Se ovenfor – dette var et særskilt tiltag, der var rettet mod forsvars- og sikkerhedssektoren.
Konkurrenceevne	<ul style="list-style-type: none"> • Det europæiske "Excellence"-klyngeprogram: Programmet havde til formål at forbedre den specialiserede og skræddersyede erhvervsstøtte ved at styrke ekspertisen inden for klyngeforvaltning og lette udvekslinger og strategiske partnerskaber mellem klynger og specialiserede økosystemer i hele Europa. • E-evner for konkurrenceevne og innovation • Strategiske alliancer for SMV'ers indførelse af avancerede teknologier • Early Warning Europe Mentor Academy • Intellectual Property voucher (også kendt som SMV-fonden): Denne støtter SMV'er i beskyttelsen af deres intellektuelle ejendomsrettigheder for at bevare deres konkurrenceposition⁵ • Udvikling af den europæiske fødevarerprisindikator
	<ul style="list-style-type: none"> • Worth-partnerskabsprojektet: et accelerationsprogram, der tilvejebringer mentortjenester, coaching og synlighed til forretningspartnerskaber mellem designere, producenter/håndværkere og teknologiudbydere med henblik på at udvikle nye, innovative forretningsidéer.
Turisme	<ul style="list-style-type: none"> • Styrkelse af den europæiske turismes konkurrenceevne og bæredygtighed • European Capital of Smart Tourism • Udbredelse af innovation og digitalisering i turistsektoren
Rammebetingelser	<ul style="list-style-type: none"> • SMV-præstationsmåling: en omfattende gennemgang af SMV'ers resultater og problemstillinger, der påvirker erhvervs klimaet. Anvendes til støtte for SMV-politikudformning. • Til at følge og overvåge "Small Business Act", herunder netværket af SMV-repræsentanter: Cosme finansierede møderne for SMV-repræsentanter (en

⁵ COSME 2020 Monitoring Report.

Tematiske områder	Navn på tiltaget, og hvordan det har bidraget til det specifikke mål
	<p>rådgivende gruppe for SMV-politik, der støtter Kommissionens arbejde med at gøre forordninger og politikker mere SMV-venlige).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Europæisk iværksætterpris: en årlig konkurrence til anerkendelse af de mest succesrige iværksættere i hele Europa og den bedste iværksætterpraksis. • "Small Business Act", herunder gennemførelses- og outreachværktøjer såsom Business Planet • EU's Refitplatform: Cosme støttede udviklingen og afprøvningen af forskellige IT-værktøjer til høring af interessenter for at støtte Kommissionens arbejde med bedre regulering
Mål 4 Fremme af iværksætteri og iværksætterkultur	
Iværksætteri	<ul style="list-style-type: none"> • Erasmus for unge iværksættere (EYE): EYE er et grænseoverskridende udvekslingsprogram, der giver nye eller kommende iværksættere mulighed for at lære af erfarne iværksættere, der driver små virksomheder i andre lande, der deltager i Cosme. Erfaringsudvekslingen finder sted under et ophold hos den erfarne iværksætter, som hjælper den nye iværksætter med at erhverve de færdigheder, der er nødvendige for at starte og drive en lille virksomhed. • Europæisk netværk af kvindelige iværksættere og online e-platform, europæisk netværk af mentorer for kvindelige iværksættere • Støtte til gennemførelse af iværksætterpolitik • EYE IT-værktøj: IT-værktøjet, der understøtter matchningsprocessen og forvaltningen af EYE-tiltaget
Social økonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme af social økonomi i Europa • Europæiske socialøkonomiske missioner til udvikling af interregionalt samarbejde, deling/gengivelse af bedste praksis og interregional læring inden for social økonomi.

Kilde:

i) Tematiske områder og tiltag: udarbejdet på grundlag af støtteundersøgelsen til Cosme-evalueringen.

ii) Tiltagets bidrag til det specifikke mål: analyse fra støtteundersøgelsen og yderligere oplysninger fra Kommissionen.

3 BUDGET OG STØTTEMODTAGERE

Det samlede gennemførte budget for Cosme-programmet for den syvårige periode var på 2,4 mia. EUR. I betragtning af dette relativt begrænsede samlede budget nåede Cosme-programmet ud til et forholdsvis stort antal SMV'er⁶. **Mere end 800 000 SMV'er har fået gavn af de finansielle instrumenter, og mere end 2,9 millioner SMV'er nød godt af de omfattende tjenester, der blev ydet under dette program⁷, og 21 millioner SMV'er har gjort brug af Cosmes digitale tjenester.**

⁶ Antallet af SMV'er, der blev nået ud til, må anses at være en succes sammenlignet med målet om SMV'ers konkurrenceevne under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), som modtog et langt højere støttebeløb fra EU (26,5 mia. EUR fra EFRU). Kilde: evalueringsundersøgelse med henblik på efterfølgende evaluering af samhørighedspolitikens programmer 2014-2020 finansieret af EFRU.

⁷ Herunder den omfattende støtte fra EEN, EYE og SMV-helpdeske for international intellektuel ejendomsret.

Ud over de 27⁸ medlemsstater deltog følgende tredjelande i Cosme: Albanien, Armenien, Bosnien-Hercegovina, Island, Kosovo*⁹, Moldova, Montenegro, Nordmakedonien, Serbien, Tyrkiet og Ukraine.

4 VIRKNING

4.1 Virkninger for virksomheder og interessenter

Cosmes finansielle instrumenter (**lånegarantifaciliteten** og **egenkapitalfaciliteten til vækst**) lettede adgangen til finansiering for over 800 000 SMV'er. Mikrovirksomheder, som typisk har svært ved at påvise deres kreditværdighed, udgjorde den største modtagergruppe.

Den kontrafaktiske analyse¹⁰ viste, at lånegarantifaciliteten havde **en positiv og betydelig indvirkning på antallet af ansatte og SMV-slutmodtagernes overlevelse**.

For egenkapitalfaciliteten til vækst¹¹ oplevede SMV-slutmodtagerne en **forbedring af deres økonomiske resultater i årene efter** at have modtaget støtte gennem denne ordning.

Enterprise Europe Network (EEN) stillede **integrerede rådgivnings- og støttetjenester** til rådighed for at hjælpe SMV'er med at udnytte forretningsmulighederne på nye markeder både i og uden for EU og **støttede grænseoverskridende virksomhedssamarbejde og videnoverførsel**. Netværkets tjenester opfyldte eller overgik alle mål, og de målrettede høringer dokumenterer EEN-tjenesternes positive indvirkning på SMV-kundernes konkurrenceevne (herunder adgang til markeder, vækst eller bevarelse af arbejdspladser og introduktion af nye produkter).

Klyngetiltagene fremmede SMV'ernes **internationale samarbejde**, styrkede deres **innovationskapacitet** og ekspertise og **udviklingen af produkter og tjenester**. Programmet støttede 130 klyngeinitiativer med 51 mio. EUR. Klyngerne førte nogle nyttige resultater med sig såsom styrkelse af **færdigheder inden for klyngeforvaltning**, styrkelse af klyngeforvalternes forståelse af **internationaliseringsprocessen** og førte til øget **samarbejde, netværkssamarbejde** og udviklingen af **fælles strategier**.

Udvekslingsopholdene under **Erasmus for unge iværksættere (EYE)** havde til formål at hjælpe nye og erfarne iværksættere med at lære af hinanden med henblik på at **fremme iværksætteri** og en **iværksætterkultur**. EYE **styrkede iværksætteri og de internationale erhvervskompetencer** hos de deltagende iværksættere.

Beskrivelserne af tiltagene i de årlige arbejdsprogrammer er blevet bedre i programmets sidste

---

⁸ Det Forenede Kongerige ophørte med at være EU-medlem fra den 31. januar 2020. Britiske støttemodtagere, der deltog i Cosme-tiltag finansieret under EU-budgettet for 2019 eller fra tidligere år, fortsatte med at deltage, indtil disse tiltag ophørte, og de fik lov til at deltage i Cosme indtil overgangsperiodens udløb (den 31. december 2020).

⁹ *Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med UNSCR 1244/1999 og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

¹⁰ Den kontrafaktiske analyse blev foretaget inden for rammerne af støtteundersøgelsen, og den byggede på data fra Orbis-databasen, Bureau van Dijk.

¹¹ Ifølge data fra Orbis er det for tidligt formelt at påvise en direkte årsagssammenhæng. Ikke desto mindre tyder dokumentation fra andre undersøgelser af lignende egenkapitalordninger, der er støttet under tidligere EU-programmer, på, at de positive virkninger af egenkapitalfaciliteten til vækst på beskæftigelse, omsætning og samlede aktiver, der er observeret med Orbis-data, også ville fremgå ved gentagelse af et kontrafaktisk scenarie, så snart alle de virksomhedsdata, der er nødvendige for den kontrafaktiske analyse, foreligger.

år¹². Der er dog fortsat én vigtig faktor, der har en negativ indvirkning på Cosmes resultater, nemlig fragmenteringen af mindre tiltag, som manglede en stærk tematisk forbindelse til andre Cosme-initiativer og de overordnede mål. En af hovedårsagerne var målenes brede anvendelsesområde.

4.2 Specifikke virkninger for konkurrenceevnen

Programmet har haft indflydelse på forskellige **dimensioner af SMV'ernes konkurrenceevne**: Virksomhederne har fået hjælp til at opnå en fordel på markedet ved at reducere omkostningerne, øge produktiviteten, skabe innovation, introducere nye produkter og udvide til nye markeder.

Alle programmets fire specifikke mål bidrog til dette mål. Mål 1 og 2 bidrog i særdeleshed til SMV'ernes konkurrenceevne. Tiltagene under mål 3 bidrog både direkte (klynger) og indirekte (SMV-præstationsmåling/SMV-repræsentanter) til at styrke elementer af SMV'ernes konkurrenceevne, f.eks. nedbringelse af administrative byrder. Under dette mål støttede Cosme-programmet kampagnen "E-skills for Jobs" i 2015-2016 for at afhjælpe manglen på digitale færdigheder, mangel på arbejdskraft inden for disse færdigheder og misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder. Tiltagene under mål 4 bidrog primært til at styrke færdighederne. Undersøgelser af iværksættere foretaget af Kommissionen kort efter deres EYE-udvekslingsophold giver tidlig dokumentation for EYE's positive indvirkning på virksomhedsetableringen. Der var imidlertid ingen forløbsundersøgelser, der kunne bekræfte Cosmes fulde virkninger på længere sigt. Med det efterfølgende program for det indre marked indføres der sådanne undersøgelser for at overvåge iværksætteres karrierer.

Tabel 2 *Specifikke måls og tiltags indvirkning på SMV'ernes konkurrenceevne*

<p>Mål 1 Forbedret adgang til finansiering for SMV'er i form af egenkapital og lånefinansiering</p>	<p>Finansielle instrumenter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lånegarantifaciliteten • egenkapitalfaciliteten for vækst. 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøttede den daglige drift af mere risikobetonede SMV'er, således at de kunne forblive konkurrencedygtige og overleve, udvidede långivningen til SMV'er, ydede finansiering til SMV'er på bedre kreditvilkår og hjalp SMV'er med at begrænse deres omkostninger (resultat). • Gjorde det muligt for SMV'er at udvikle og investere i innovation (herunder investeringer i energi og miljø) (resultat).
<p>Mål 2 Forbedring af SMV'ers adgang til markeder</p>	<p>Enterprise Europe Network</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikrede en forbedret adgang til markeder, hjalp SMV'er med at introducere nye produkter.

¹² Som anført i punkt 4.1.1.1 i støtteundersøgelsen.

<p>Mål 3 Forbedring af rammebetingelserne og konkurrenceevnen</p>	<p>Internationalisering af klynger</p> <p>"Excellence"-klyngeprogrammet</p> <p>SMV-præstationsmåling og SMV-repræsentanters arbejde</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forbedrede internationaliseringsfærdigheder inden for klynger (bedre forståelse af internationaliseringsspørgsmål) (resultat). • Forbedrede ledelsesfærdigheder inden for klynger (resultat). • Nationale finansieringsmyndigheder benyttede kvalitetsmærket som et kriterium for tildelingen af nationale midler til klynger. Dette bidrog til at sikre, at der blev afsat nationale midler til klynger, der kunne yde støtte af bedre kvalitet til virksomheder. • Bidrog til at nedbringe de administrative byrder. Der blev bl.a. gjort gode fremskridt med hensyn til at reducere den tid og de omkostninger, der er forbundet med at registrere en virksomhed (to indbyrdes forbundne indikatorer for økonomiske virkninger i Cosme-forordningen). • Disse tiltag bidrog til Kommissionens arbejde med at overvåge medlemsstaternes tiltag og reformer med henblik på at forbedre erhvervsklimaet (det europæiske semester, genopretnings- og resiliensfaciliteten og feedback vedrørende de nationale reformprogrammer).
<p>Mål 4 Fremme af iværksætteri og iværksætterkultur</p>	<p>Erasmus for unge iværksættere (EYE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forbedrede forretnings- og internationaliseringsfærdigheder hos både nye iværksættere og værtsiværksættere (resultat). • Der foreligger data om den "potentielle virkning", dvs. procentdelen af iværksættere, der "har til hensigt" at etablere en virksomhed efter at have deltaget i et EYE-udvekslingsophold: • I perioden fra den 1.2.2015 til den 31.1.2023 sagde 95 % af de nye iværksættere (8 016 svar), der blev støttet af EYE under Cosme-programmet, at deres deltagelse havde bidraget til deres ambition om at starte deres egen virksomhed (væsentligt: 64 % eller til en vis grad: 31 %). (Kilde, rundspørge blandt EYE-deltagere, Kommissionen). • Der vil være behov for en yderligere undersøgelse på et senere tidspunkt for at kontrollere, hvor mange virksomheder der rent faktisk blev etableret.

Kilde: udarbejdet på grundlag af støtteundersøgelsen til Cosme-evalueringen.

4.3 Bidrag til nedbringelse af administrative byrder

Cosme-programmet finansierede undersøgelser og møder med interessenter, der bidrog til at håndtere administrative byrder i EU-politikker og nationale politikker og finde løsninger til at hjælpe SMV'er med at imødegå nye problemer. Eksempler:

- Kommissionen har anvendt **SMV-præstationsmåling** til at give input til det europæiske semester og politiske tiltag vedrørende SMV'er, herunder udformningen af de nationale genopretnings- og resiliensplaner.
- Cosme finansierede møderne for **SMV-repræsentanter** og **SMV-forsamlingen**, som yder rådgivning og feedback om de problemstillinger, som SMV'er står over for, herunder administrative byrder. Netværket af SMV-repræsentanter gav ajourførte oplysninger om hindringer/administrative byrder og nationale støtteforanstaltninger for SMV'er. Dette gjorde det muligt for medlemsstaternes tjenestegrene for SMV'er at lære af hinanden og koordinere støtteforanstaltninger.
- Cosme ydede endvidere årlig støtte til tiltaget "**Inddragelse af SMV'er og interesser i politikudformning og gennemførelse/styrkelse af dagsordenen for bedre regulering**". 2019-udgaven af dette tiltag støttede definitionen af det forretningsmæssige krav "indkaldelse af feedback". Arbejdsprogrammet for 2020 støttede arbejdet med at fastlægge kravene og udvikle en intern "én ind, én ud"-beregner for Kommissionen.

Den **administrative byrde i forbindelse med gennemførelsen** af Cosme-tiltag blev ikke opfattet som betydelig. 84 % af de SMV'er, der gør brug af Enterprise Europe Network, rapporterede, at de ikke pådrager sig nogen direkte eller indirekte omkostninger i forbindelse med EEN-tjenesterne. Størstedelen af de endelige støttemodtagere under lånegarantifaciliteten (62 %) oplevede ikke en stor administrativ byrde. Mindre end halvdelen (46 %) af de adspurgte finansielle formidlere under lånegarantifaciliteten rapporterede om en yderligere administrativ byrde i forbindelse med rapporteringen. Opfattelsen af denne byrde varierede imidlertid betydeligt på tværs af de finansielle instrumenter. De fondsforvaltere for egenkapitalfaciliteten til vækst, der blev interviewet, rapporterede ikke om nogen administrativ byrde i forbindelse med Cosme. For de fleste EYE-iværksættere (64 %) var de administrative krav og rapporteringsforpligtelserne i værste fald en smule besværlige.

4.4 Geografisk rækkevidde

Cosme opnåede en bred rækkevidde med hensyn til antal, type, geografisk og sektormæssig fordeling af støttemodtagerne. Ikke overraskende har et større antal støttemodtagere i de største medlemsstater, nemlig Italien, Frankrig og Spanien, haft særlig gavn af de finansielle instrumenter for SMV'er. Virkningerne af visse tiltag kan også forklares ved forskelle i regionale finansielle økosystemer og bankstrukturer, hvor lande med historisk udviklede finansielle markeder såsom Tyskland, Frankrig, Italien og Nederlandene kan drage størst fordel. Desuden har regioner med stærkere internationale handelsforbindelser eller strategiske positioner draget yderligere fordel af EEN's støtte til internationaliseringen. Da iværksætterkulturen også varierer i Europa, kan regioner med solide iværksætterøkosystemer, støttenetværk og uddannelsesinstitutioner opleve større virkninger. Lande som Litauen og Cypern var blandt de vigtigste støttemodtagere under EYE-programmet i forhold til befolkningens størrelse, mens Frankrig og Tyskland registrerede det forholdsvis laveste antal udvekslingsophold.

4.5 Bidrag til bredere politiske målsætninger

På politisk plan er programmet i overensstemmelse med centrale politiske prioriteter som f.eks. **"Small Business Act"**¹³, **strategien for det indre marked**¹⁴ og **opstarts- og opskaleringsinitiativet**.¹⁵ Programmet spillede en afgørende rolle med hensyn til at nå Kommissionens prioriteter for vækst og beskæftigelse ved at forbedre adgangen til finansiering, fremme netværkssamarbejde og samarbejde mellem virksomheder, udveksle oplysninger og bedste praksis og udvide markedsmulighederne for EU's SMV'er¹⁶.

Interessenterne roste i høj grad Cosme for programmets fokus på at **fremme økonomisk vækst** og jobmuligheder og facilitere bæredygtig vækst. Programmets bidrag på områder uden for den økonomiske sfære og til håndtering af **samfundsmæssige udfordringer** og inklusiv og bæredygtig vækst er på baggrund af den indsamlede dokumentation vanskelig at vurdere på programniveau. Der kan dog gøres visse overvejelser på delprogramniveau, f.eks. for tiltag vedrørende den sociale økonomi eller turisme.

Inden for rammerne af det bredere mål om konkurrenceevne tog flere tiltag højde for **klimarelaterede udfordringer**, f.eks. anvendelse af innovation med henblik på en højere energieffektivitet eller bæredygtigt byggeri. Samlet set er Cosmes bidrag til målet om klimastrømlining, der er fastsat for alle Kommissionens programmer (i alt 20 % af EU-budgettet for 2014-2020), **anslået til 25,6 mio. EUR**.¹⁷

F.eks. faciliterede egenkapitalfaciliteten til vækst investeringer på mere end **62 mio. EUR i SMV'er i energi- og miljøsektoren**.¹⁸ Mere end 200 EEN-eksperterhvervsrådgivere har specialiseret sig i klimarelaterede problemstillinger. **Under Clusters Go International** havde seks ud af 12 projekter specifikt fokus på at hjælpe SMV'er med at forbedre deres ressourceeffektivitet og gennemføre den grønne omstilling i 2020.¹⁹ Flere undersøgelser gav dokumentation for politiske foranstaltninger vedrørende klimaspørgsmål, og navnlig **resultattavlen for den europæiske klimaneutrale industris konkurrenceevne (CIndECS)** dannede grundlag for det politiske arbejde i forbindelse med Observatoriet for Ren Energiteknologi og forordningen om fastlæggelse af en ramme for foranstaltninger til styrkelse af Europas økosystem for fremstilling af nettonul teknologiprodukter.²⁰

Turismetiltag, tiltag til støtte for kvindelige iværksættere og socialøkonomiske missioner førte oftest til vellykkede resultater og påviste **SMV'ernes rolle med hensyn til den territoriale og sociale samhørighed**. Et fokusområde for de socialøkonomiske missioner var lokale eller regionale foranstaltninger til bekæmpelse af arbejdsløshed. I turistsektoren blev der på workshoper og i rapporter behandlet emner som bæredygtighed, digitalisering og

---

¹³ Kommissionen. 2008. Kommissionens meddelelse (COM(2008) 394 Final) – "Tænk småt først" – En "Small Business Act" for Europa.

¹⁴ Findes på: Kommissionen. 2023. Strategien for det indre marked.

¹⁵ Findes på: Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. 2016. Europas kommende ledere: opstarts- og opskaleringsinitiativet.

¹⁶ Der fremlægges bl.a. dokumentation i effektivitetsanalysen for de finansielle instrumenter og EEN.

¹⁷ COSME 2020 Monitoring Report.

¹⁸ EIF. 2022. COSME-Equity Facility for Growth Implementation Update, https://www.eif.org/what_we_do/equity/single_eu_equity_instrument/cosme_efg/cosme-efg-implementation-update.pdf.

¹⁹ Clusters Go Internationals opfordring til alle sektorer (GRO/SME/20/C/02).

²⁰ COSME 2020 Monitoring Report.

modstandsdygtighed. Disse bidrog med dokumentation og erfaringer til **omstillingsforløbet for turisme**²¹ offentliggjort af Kommissionen i februar 2022.²²

Andre tiltag på området **social økonomi** støttede interregional læring og samarbejde med henblik på mere bæredygtig vækst. Som et eksempel kan nævnes, at **de europæiske socialøkonomiske missioner i 2020**²³ involverede en bred vifte af paraplyorganisationer med fokus på den sociale økonomi.

Desuden har **SMV-præstationsmålingen** og tiltag vedrørende **rammebetingelser** frembragt fyldestgørende dokumentation til støtte for politikudformningen og ført til offentliggørelse af materiale, der har skabt yderligere synlighed for programmet. SMV-præstationsmålingsrapporterne har været nyttige til at udbygge forståelsen af markedstendenser gennem centrale resultatindikatorer og til at støtte nationale politiske udviklinger. Andre initiativer var nyttige til at støtte evidensbaseret politikudformning og nationale reformbestrebelse.²⁴

5 HVILKEN EU-MERVÆRDI FØRTE PROGRAMMET MED SIG?

Cosme har tilført EU-merværdi ved at støtte **tiltag, der rækker ud over omfanget og detaljeringsgraden af de tiltag, der støttes på nationalt eller regionalt plan**. Rådgivningstjenesterne og tilskudsprojekterne medførte en betydelig additionalitet ved at **kombinere ekspertise fra mange lande**. Dette kunne ikke være opnået med noget nationalt eller regionalt program. Antallet af virksomheder, der modtog støtte og/eller rådgivningstjenester, overgik kapaciteten for enhver national eller regional støtteordning.

Inden for rammerne af **lånegarantifaciliteten** tilførte Cosme EU-merværdi ved at tilbyde bedre vilkår for SMV'er end nationale og regionale støtteordninger. Programmet sikrede også adgang til finansiering for mere risikobetonede virksomheder uden sikkerhed. **Egenkapitalfaciliteten til vækst** sikrede delvis additionalitet ved at give et bredere anvendelsesområde eller en bredere vifte af støtte end nationale eller regionale egenkapitalordninger. Den spillede en central rolle i udviklingen af det europæiske egenkapitaløkosystem takket være dens paneuropæiske perspektiv, som bidrog til at imødegå fragmenteringen af det europæiske egenkapitalmarked. Den bidrog desuden med større kapitalbeløb til individuelle SMV'er (større investering) end EU-gennemsnittet.

Cosme støttede en række dybdegående rådgivningstjenester for SMV'er på stor og international skala. Den internationale komponent i disse tjenester var ikke tilgængelig gennem nationale tjenester og støtteordninger i et stort antal medlemsstater. En stor del af EU's SMV'er havde således ikke adgang til denne komponent. **EEN sikrede navnlig fuld additionalitet** og europæisk merværdi ved at støtte netværkssamarbejde og informationsudveksling mellem EEN-rådgivere i hele EU. De **internationale IP-helpdeske** sikrede også fuld additionalitet ved at hjælpe SMV'er med at opnå skræddersyede svar med komplekst input fra flere forskellige lande.

²¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_850

²² Overvågningsskema. GRO/SME/20/C/081.

²³ Disse havde til formål at bidrage til bedre beskæftigelse af høj kvalitet, den grønne, den sociale og den digitale omstilling på lokalt plan og vedtagelse af modstandsdygtige og bæredygtige forretningsmodeller. Overvågningsskema. GRO/SME/20/D/01 – europæiske socialøkonomiske missioner.

²⁴ F.eks. blev der med initiativet for bebyggede omgivelser udviklet et overvågningsværktøj til støtte for udformningen og overvågningen af byggerelaterede foranstaltninger i forbindelse med overvågningskemaet for de nationale genopretnings- og resiliensplaner. GRO/SME/20/F/103.

Det blev i evalueringsundersøgelsen fra 2021 om **klyngeinitiativer** under Cosme, Horisont 2020 & FPI²⁵ konkluderet, at klyngeorganisationer, der deltager i Clusters Go International, anså de støttede klyngepartnerskaber for at være unikke med hensyn til at udvikle markedsadgangen for SMV'er i tredjelande.

EYE sikrede additionalitet og stor EU-merværdi ved at stille **tværnationale mobilitetsmuligheder** til rådighed for iværksættere, som der ellers ikke ville være adgang til. Selv om medlemsstaterne yder støtte til iværksættere på mange forskellige måder, findes der kun få – om nogen – nationale programmer, der støtter tværnational mobilitet. Der findes helt sikkert ingen med EYE's omfang og internationale profil.

Cosmes EU-branding og EU-dækkende anvendelsesområde gav EU-merværdi i form af **en mere international profil** for programmet. Nogle Cosme-tiltag såsom EEN eller EYE er nu ved at blive bredt anerkendt i hele SMV-miljøet. Der gøres i vid udstrækning brug af EEN-branding, og dets rolle i forbindelse med EU-relateret støtte anerkendes. **SMV'ernes bevidsthed om, at EEN-tjenester medfinansieres af EU, vil dog kunne styrkes**²⁶.

6 EFFEKTIVITET

Vurderingen af Cosme-programmets effektivitet omfatter budget- og gennemførelsesstrukturer og forvaltning, forholdsmæssigheden af omkostninger og fordele og de administrative omkostninger for ansøgere og støttemodtagere. Den er baseret på programdata om **nøgleparametre**, navnlig "**underretningstid**" og "**bevillingstid**" i forbindelse med åbne indkaldelser²⁷. Den bygger endvidere på resultaterne af den foreløbige evaluering af Cosme, der dækker gennemførelsen i 2014-2016, og den dokumentation, der er indsamlet i interviewene og de målrettede undersøgelser.

Der har været **en høj gennemførelsesgrad for programbudgettet** i hvert år af programmets gennemførelse, selv om der var en støt stigning i det årlige budget fra år til år. Gennemførelsesgraden varierede fra 94 % i 2016 til 99 % i (2014, 2015 og 2020), og **den gennemsnitlige gennemførelsesgrad i programmets løbetid lå på 98 %**.²⁸

Cosme-tiltagene førte en række kvantificerbare fordele med sig for deltagere og støttemodtagere samt for EU mere generelt.

Tabel 3 De vigtigste kvantificerbare fordele ved specifikke Cosme-tiltag

²⁵ Evaluation Study of & Potential Follow-Up to Cluster Initiatives under COSME, H2020 & FPI: <https://www.ideaconsult.be/en/projects/evaluation-study-of--potential-follow-up-to-cluster-initiatives-under-cosme-h2020--fpi>.

²⁶ Nogle af de adspurgte EEN-medlemmer rapporterede, at SMV'er primært genkender navnet på EEN-medlemsorganisationen.

²⁷ Underretningstid henviser til tiden fra indkaldelsesfristen til opfordringen til at underskrive kontrakten, mens bevillingstid henviser til den tid, der går mellem afslutningen af en indkaldelse og undertegningen af tilskudsaftalen, hvilket typisk markerer projektstart.

²⁸ Kilde: årlige overvågningsrapporter udarbejdet af -Kommissionen.

Tiltag	Indikator (til angivelse af fordelene)	Indikatorstype	Indikatorens værdi
EYE	Antal værts-/nye iværksættere	Resultat	15 096
	Antal formidlende organisationer	Resultat	360
	Antal EYE-udvekslingsophold	Resultat	7 548
EEN	Antal SMV'er, der modtager EEN-tjenester	Resultat	1 957 822
	Antal SMV'er, der anvender digitale tjenester	Resultat	21,5 mio. (2020-21)
	Antal underskrevne grænseoverskridende partnerskabsaftaler	Resultat	18 701
Klynger	Antal klyngeinitiativer og -arrangementer	Resultat	132
	Antal involverede klyngeorganisationer	Resultat	392
	Antal SMV'er, der drager fordel af tiltag	Resultat	>4 055 SMV'er
	Antal sektorer, der er omfattet af klyngeinitiativer	Resultat	61
Lånegarantifaciliteten	EU's samlede forpligtelser til fremmedkapitalfinansiering	Resultat	1,2 mia. EUR
	Antal formidlere, der har modtaget støtte	Resultat	128
	Samlet værdi af lån ydet på grundlag af lånegarantifaciliteten som støttet af Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)	Resultat	54 mia. EUR
	Antal SMV'er, der modtager garanterede lån	Resultat	865 387
	Antal bevarede eller skabte job i SMV'er eller sektorer	Virkning	233 146 ²⁹
Egenkapitalfaciliteten til vækst	Samlet EU-bidrag, som GD GROW har forpligtet sig til		378,1 mio. EUR
	Antal finansielle formidlere, der har modtaget støtte	Resultat	23
	Samlet støtte katalyseret efter instrument	Resultat	3,9 mia. EUR
	Antal bevarede eller skabte job i SMV'er eller sektorer	Virkning	1 604 ³⁰

Kilde: udarbejdet på grundlag af støtteundersøgelsen til Cosme-evalueringen.

7 RELEVANS

Cosme-målene omfattede imødegåelse af nøgleudfordringer for europæiske SMV'er, og **programmet tilpassede sig de nye behov**. Der blev under gennemførelsen af programmet foretaget ændringer i budgetbevillingen for at imødekomme skiftende behov. De interessenter, der drager fordel af tiltag inden for offentlige indkøb, social økonomi og turisme, kom med

²⁹ Dette tal er baseret på COSME LGF – Growth & Employment report 31-12-2019.

³⁰ Dette tal er baseret på COSME EFG – Growth & Employment report 31-12-2019.

feedback vedrørende fleksibiliteten.³¹ I alle programmeringsdokumenter blev der taget hensyn til **den øgede interesse for bæredygtighed, den digitale og den grønne omstilling og kvindelige iværksættere.**

I takt med at programgennemførelsen skred frem i hele programperioden, blev der lagt større vægt på **innovation** og **digitalisering**. Nye politiske EU-initiativer, der blev godkendt i programmets sidste år, omfattede forslaget til programmet for et digitalt Europa fra 2018³² med det formål at styrke EU's digitale kapacitet.

I perioden 2014-2020 blev der også lagt særlig vægt på bæredygtighed og den grønne omstilling. Den **europæiske grønne pakt** (2019)³³ blev en vigtig politisk ramme, der har til formål at gøre EU klimaneutralt senest i 2050. Cosme har hjulpet virksomheder og klynger med at udvikle grønne og bæredygtige produkter, og en del af den finansielle støtte fra Cosme blev tildelt SMV'er, der foretog miljøvenlige investeringer.

8 SAMMENHÆNG

De tiltag, der er mest sammenhængende internt, er **finansielle instrumenter, EEN, tiltag vedrørende internationalisering af klynger, IP-helpdeske og EU-Japan-centret.**

I støtteundersøgelsen konstateres det, at der er gjort fremskridt (yderligere synergier, udnyttelse af komplementaritet og minimering af overlapninger) i hele perioden siden tidspunktet for den foreløbige evaluering, hvor det blev konstateret, at synergierne inden for Cosme-programmet på daværende tidspunkt ikke var stærke³⁴. Støtteundersøgelsen peger dog også på, at der er behov for en mere **systematisk tilgang til identifikation og gennemførelse af synergier**, og for bedre samspil mellem kommunikationsværktøjer til forskellige tiltag.

Tabel 4 Synergier, komplementaritet og/eller samarbejde med andre programmer eller støttetjenester

Programmets eller tiltagets type eller navn	Cosme-tiltag, der fremviser synergier, komplementaritet eller samarbejde	Overlapninger
Horisont 2020	EEN, lånegarantifaciliteten, egenkapitalfaciliteten til vækst	
ESI-fonde	Egenkapitalfaciliteten til vækst, EEN Lånegarantifaciliteten: Nogle overlapper hinanden, men SMV'ernes efterspørgsel efter kredit var tilstrækkelig stor til at sikre, at både regional finansiering og finansiering under	Se midterste kolonne

³¹ Feedback indsamlet fra interviews om emnet inden for rammerne af undersøgelsen.

³² https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/digital-europe-programme_da.

³³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0640>.

³⁴ Gennemførelsen af anbefalingerne i den foreløbige evaluering fremgår af bilag VI A til arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene. Overvågningsrapporterne for 2019 og 2020 indeholder yderligere oplysninger om disse synergier.

	lånegarantifaciliteten blev udnyttet fuldt ud.	
EFSI	Lånegarantifaciliteten (komplementaritet og samarbejde)	Egenkapitalfaciliteten til vækst
IP-helpdeske under forskellige EU-programmer	Internationale IP-helpdeske EU-Japan-centret	
Nationale og/eller regionale støtteforanstaltninger	EYE: som supplement til tiltag vedrørende iværksætter- og færdigheder	
Digitale innovationsknudepunkter ³⁵	Lånegarantifaciliteten og egenkapitalfaciliteten til vækst: som supplement til regionale finansielle instrumenter EEN: - gode fremskridt med den regionale integration - har samarbejdet med digitale innovationsknudepunkter.	

Kilde: udarbejdet på grundlag af støtteundersøgelsen til Cosme-evalueringen.

9 KONKLUSIONER OG INDHØSTEDE ERFARINGER

Programmet byggede på resultaterne af det tidligere iværksætter- og innovationsprogram (2007-2013). Mange af de tiltag, der blev støttet under iværksætter- og innovationsprogrammet, blev videreført i Cosme. Cosme anerkendte betydningen af innovation i sine interventioner, men fokuserede på konkurrenceevnen. Programmet gjorde **væsentlige fremskridt med hensyn til at nå de generelle og specifikke mål** og imødegik på vellykket vis en række komplekse problemstillinger på samme tid, baseret på analysen af tilgængelige hårde data og feedback fra undersøgelserne.

Programmet støttede SMV'er i at få **adgang til finansiering**, i at forstå, hvordan virksomheder skal agere på **nye markeder** og inden for **globale værdikæder**, og i at samarbejde på tværs af grænser og inden for klynger. Mere generelt har det fremmet **iværksætter- og virksomhedsetablering** samt et mere erhvervsvenligt miljø.

9.1 Cosmes vigtigste styrker

- **Brug af formidlere**, der forstod SMV'ernes behov inden for specifikke sektorer og økosystemer
- Programmets **fleksibilitet**
- **Gode resultater med hensyn til den finansielle gennemførelse** og forsvarlig budgetovervågning, som muliggjorde budgetomfordelinger, når det var nødvendigt
- **Positive virkninger for endelige SMV-støttemodtagere** på tværs af alle mål
- **Meget relevant og forblev relevant** hele vejen igennem, hvilket demonstrerer evnen til at hjælpe SMV'er med at løse nye problemer

³⁵ Disse startede som nationale/regionale initiativer. Det europæiske digitale innovationsknudepunkt blev operationelt i 2023.

Lånegarantifaciliteten havde en god indvirkning på overlevelsen, men der var ingen dokumentation for sammenhængen mellem indvirkningen på beskæftigelse, omsætning og samlede aktiver. Egenkapitalfaciliteten til vækst havde en god indvirkning på overlevelse, beskæftigelse og økonomiske resultater generelt.³⁶

EEN viste sig effektiv. Programmet stillede vigtige rådgivningstjenester, information til at operere på nye markeder og støtte til at finde partnere til rådighed for næsten 2,9 millioner SMV'er. Undersøgelserne viser, at EEN-tjenester hjalp SMV'er med at overleve, opretholde og øge deres arbejdsstyrke, udvide til nye markeder samt opretholde eller øge deres omsætning. EYE fremviste også nogle meget positive virkninger, navnlig med hensyn til færdigheder.

9.2 Cosmes vigtigste svagheder

- **Ufuldstændigt overvågnings- og rapporteringssystem** med målbare indikatorer, der ikke fuldt ud dækker alle interventioner
- Overvågning af **mindre interventioner, der primært fokuserer på den finansielle gennemførelse**, resultater og imødegåelse af eventuelle problemer, der opstår
- **Programmets forvaltningsstruktur** og navnlig inddragelsen af flere formidlende organer, som bidrog til udfordringerne i forbindelse med indsamling af data om de endelige virkninger

Evalueringen viste, at et ufuldstændigt overvågningsystem udgør en svaghed i programplanlægningen. Dette system forklarer, hvordan alle tiltag, navnlig de mindre, har til formål at afhjælpe specifikke behov og markedssvigt på en sammenhængende måde og bidrage til programmets overordnede mål og EU's bredere politiske prioriteter.

Nogle mindre tiltag var mere vellykkede end andre. Nogle få tiltag var forbundet med gennemførelses- og resultatproblemer, som blev nøje overvåget af Kommissionen.

9.3 Indhøstede erfaringer med henblik på fremtiden

Cosme fremviste flere vigtige styrker. Programmet havde positive virkninger for de endelige SMV-støttemodtagere, var relevant og forblev relevant hele vejen igennem, fremviste gode resultater med gennemførelsen og bekræftede formidlernes rolle for den effektive gennemførelse. Der kan dog også fremsættes en række vigtige forslag til fremtidige forbedringer:

- **Der bør udvikles en enklere og mere logisk ramme for overvågning**, hvilket vil lette vurderingen af programmet og sikre, at alle tiltag bevarer en stærk relevans.
- **Opmærksomheden bør i højere grad rettes mod programmets resultater og virkninger**, herunder på længere sigt, og mod måling af de indikatorer, der er

---

³⁶ Baseret på en kontrafaktisk analyse. Selv om egenkapitalfaciliteten til vækst ikke kunne påvise statistisk signifikante og positive økonomiske fordele, hovedsagelig på grund af den meget lille endelige stikprøvestørrelse, viser analysen, at slutmodtagerne under egenkapitalfaciliteten til vækst over tid ikke blot har udvist en høj overlevelsessevne, men også har oplevet betydelige positive tendenser i deres økonomiske resultater, f.eks. en stigning i omsætning og aktiver.

fastsat i Cosme-forordningen og efterfølgende programmeringsdokumenter for alle tiltag.

- **Sammenhængen mellem mindre tiltag bør styrkes.** Identifikationen og aktiveringen af synergier bør videreføres på et regelmæssigt grundlag.

Et område, hvor der kan ske forbedringer, er udviklingen af et enklere overvågnings- og rapporteringssystem med målbare indikatorer. Selv om der skete en forbedring af mange aspekter af rapporteringen om mindre tiltag i Cosme-programmets sidste år, frembragte analysen ikke tilstrækkeligt detaljerede overvågningsdata og oplysninger om deres resultater, og hvordan de bidrog til programmets overordnede mål.

Undersøgelsen identificerede også et behov for bedre dataindsamling om programmets endelige støttemodtagere med hensyn til deres resultater, og hvordan de bidrog til programmets overordnede mål. Behovet for mere fuldstændige overvågningsdata bør ikke nødvendigvis medføre yderligere rapporteringsbyrder. Løsninger er ved at blive undersøgt, herunder automatisering og anvendelse af eksisterende data, for at sikre tilvejebringelse af oplysninger uden at øge den administrative byrde.

De finansielle instrumenter har vist en høj grad af intern sammenhæng, idet lånegarantier og egenkapitalfinansiering understøtter hinanden. Større tiltag såsom EEN, finansielle instrumenter og tiltag såsom de internationale IP-helpdeske for SMV'er skabte synergier med de tiltag, der blev støttet under andre EU-fonde og -programmer, herunder Horisont 2020. Selv om mange mindre tiltag ydede et værdifuldt bidrag til programmets mål og opnåede gode virkninger, var nogle mindre sammenhængende.

Flagskibstiltagene under Cosme, herunder Enterprise Europe Network, kunne også drage yderligere fordel af øget synlighed blandt SMV'er. EU-dækkende branding har potentiale til at styrke programmets internationale profil, forbedre SMV'ernes anvendelse af tiltagene yderligere og skabe nye samarbejds muligheder.